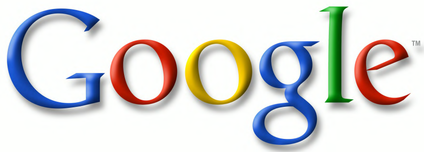
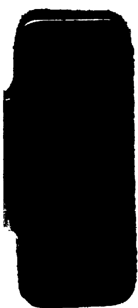

Google

Netherlands

280
280

3000

8
70

560

60
5

65.60

IETS OVER HET MISDRIJF VAN ZEEROOF.

Volgens de artt. 443—447 van het Ontwerp-Wetboek van Strafrecht (1875).

IETS OVER HET MISDRIJF VAN ZEEROOF.

Volgens de artt. 443-447 van het Ontwerp-Wetboek van Strafrecht (1875).

ACADEMISCH PROEFSCHRIFT

TER VERKRIJGING VAN DEN GRAAD VAN

Doctor in de Rechtswetenschap,

AAN DE RIJKSUNIVERSITEIT TE LEIDEN,

OP GEZAG VAN DEN RECTOR MAGNIFICUS

MR. A. E. I. MODDERMAN,

HOOGLEERAAR IN DE FACULTEIT DER RECHTSGELEERDHEID,

VOOR DE FACULTEIT TE VERDEDIGEN,

op Zaterdag den 26sten October 1878, des namiddags te 3 uren,

DOOR

ALBERT LUDWIG EDUARD GASTMANN,

Doctor in het Romeinsche en Kanonieke Recht,

GEBOREN TE HERWIJNEN (EILAND JAVA.)

LEIDEN, WED. J. J. GERARDS, 1878.

7/23/29

IETS OVER HET MISDRIJF VAN ZEEROOF,

volgens de a.a. 443–447 van het Ontwerp-Wetboek van Strafrecht (1875).

᾿Αντωνῖνος εἶπεν Εὐδαίμονι· ἐγὼ μὲν τοῦ κόσμου κύριος, ὁ δὲ νόμος τῆς θαλάσσης.

L. 9. Dig. de lege Rhodia de jactu (14. 2).

Wanneer wij tot eene nadere beschouwing der artikelen 443—447 van het Ontwerp van Strafrecht van het jaar 1875 [1]) overgaan, die onder de rubriek der scheepvaartmisdrijven meer bepaaldelijk over het misdrijf van zeeroof handelen, zoo rijst onwillekeurig de vraag bij ons op, of op dezelfde wijze en zoo niet, op welke wijze dan in onze vroegere en in de nog heerschende strafwetgeving deze misdrijven worden geclassificeerd. Hier blijkt het ons nu, dat in onze tegenwoordige wetgeving een misdrijf van zee-

1) Ontwerpen van een Wetboek van Strafregt en daarbij behoorende Wetten met Toelichting, den Koning aangeboden door de Staatscommissie, ingesteld bij Z. M. Besluit van 28 Sept. 1870 (No. 21). 's Gravenhage. Gebr. Belinfante. 1875.

roof niet bestaat, en dat de daden, die onder het begrip van dit misdrijf (dat toch steeds volkenrechtelijk erkend is) vallen, onder andere erkende misdrijven, b.v. gequalificeerden diefstal, moord enz. gerangschikt moeten worden.

Anders was het in onze wetgeving in vroegeren tijd. Spoedig toch waren reeds onze voorouders, gelijk Mr. BAUD in zijn voortreffelijk proefschrift over de strafwetgeving tegen de zeerooverij [1]) opmerkt, er op bedacht, om, gelijk reeds onder het grafelijk bewind de eigenlijke zeerooverij en de buitensporigheden der kapers waren beteugeld, den handel en de scheepvaart, die rijke bronnen van 's lands opkomst en bloei, tegen alle geweld te beveiligen. Velerlei bepalingen omtrent de jurisdictie en meer bepaald omtrent de wijze van procedeeren in zaken, zeerooverij betreffende, vindt men dan ook in de Instructie voor de Admiraliteits-Raaden en Bedienden, den 13 Augustus 1597 gearresteerd [2]). Spoedig verschenen ook verscheidene Plakaten der Staten-Generaal op het stuk der zeerooverij, zoo die van 10 Juli 1606, 12 Mei en 25 Aug. 1611, van 27 Juli 1627 en 26 April 1653 en het Placaet tegen de zeeroovers van den 29 Jan. 1658, waarin zoowel tegen de zeerooverij zelve, als tegen

---

1) Proeve eener geschiedenis der strafwetgeving tegen de zeerooverij, door Mr. J. J. BAUD, met eene Bijlage, inhoudende het Ontwerp van Wet en de Memorie van Toelichting, door den Hoogen Raad der Nederlanden, ingevolge Kon. Besl. van 10 April 1838 (Stbl. No. 12) vervaardigd. Utrecht. 1854.

2) Groot Placaatboek. Deel II. Col. 1530. cfr. VAN DER LINDEN. Judicieele Practycq. 1. pag. 20.

het begunstigen daarvan, strenge straffen werden bedreigd, en tevens sommige handelingen, die strict genomen niet onder het begrip van zeeroof vielen, daarmede werden gelijkgesteld [1]). Na de opheffing van de republiek der Vereenigde Nederlanden werden ten opzichte van den zeeroof verscheidene wettelijke bepalingen gemaakt, zoo de Publicatie van het Intermediair Uitvoerend Bewind der Bataafsche Republiek, betreffende het neemen van Neutrale schepen op de Stroomen en in de Havens van dit Gemeenebest, door Fransche en andere Kaperschepen van 12 Aug. 1798 [2]), vernieuwd onder den naam van Publicatie tegen de rooverijen van Kapers en gewapende Vaartuigen [3]). Verder de Instructie voor den Raad van Marine van October 1801 en van den Zeeraad van 2 April 1802 [4]).

Bij de pogingen, die in het jaar 1804 gedaan werden, om een algemeen Strafwetboek samen te stellen, en in het Crimineele Wetboek voor 't Koningrijk Holland van 't jaar 1808 werd het misdrijf van zeeroof niet vergeten. Met de invoering van den Code Pénal in 1811 verdween daarentegen uit ons strafrecht het misdrijf van zeeroof. Evenwel bleef de aandacht der regeering op deze leemte in onze strafwetgeving gevestigd, zoodat bij Koninklijk Besluit van 10 April

1) Wij zullen bij de bespreking van het eigenlijke thema onzer verhandeling hierop verder terugkomen.

2) Aangehaald bij Baud: Proeve enz. p. 168.

3) Ibidem. pag. 169.

4) Zie hierover Baud. pag. 170 vgg.

1838 (Stsbl. N°. 12) aan den Hoogen Raad der Nederlanden opgedragen werd, een Ontwerp van Wet op het misdrijf van zeeroof te vervaardigen [1]). Hoewel aan dezen last door het hooge rechtscollege met goed gevolg werd voldaan, heeft evenwel het bedoelde ontwerp nooit kracht van wet gekregen en is, naar 't schijnt, in de archieven van den Raad van State blijven rusten [2]).

---

1) Krachtens dit Kon. Besl. zou de H. R. zich van het tijdstip zijner installatie (1 Juni 1838) tot aan het in werking treden der nieuwe wetgeving (1 Oct. 1838) bezig houden met:

. . . *c.* het ontwerpen eener wet op de misdaad van zeerooverij . . . .

2) Verg. nieuwe Regtsgel. Bijdragen. IV. 359.

Onderwerpen wij thans de artikelen van het Ontwerp van Strafrecht, die over den zeeroof handelen, aan eene nauwkeuriger beschouwing. Wij vinden ze in het 2e boek van het Ontwerp, dat in 't algemeen over de misdrijven handelt en wel in den XXXI Titel. Vragen wij naar de redenen, die er toe geleid hebben, om ze juist hier te plaatsen, zoo geeft ons de wetgever zelf in zijne inleiding tot het 2e boek (Memorie van Toelichting blz. 118) op deze vraag het antwoord. Daar toch leest men: „De misdrijven, die een eigenaardig karakter ontleenen (hetzij aan de ambtelijke bevoegdheid van den dader, hetzij) aan de omstandigheid, dat zij op de scheepvaart betrekking hebben, zouden de rij kunnen sluiten." Na de logische volgorde der verschillende Titels, die op de verschillende soorten van misdrijven betrekking hebben, en die, van de zorg voor het zelfstandig bestaan of het organisme van den Staat [1]) allengs afdaalt tot de bescherming, niet alleen van de persoonlijkheid van het individu, maar ook van al zijne essentiëele rechten, staan de scheepvaartmisdrijven hier dus zonder bepaalden samenhang met het voorafgaande. De reden waarom deze verschillende

---

1) M. v. T. blz. 116.

misdrijven, die wij in vroegere wetgevingen onder hoogst verschillende rubrieken zouden aantreffen, hier vereenigd zijn, geeft de wetgever in de Memorie van Toelichting op dezen Titel [1]. „De betrekkingen", zegt hij, „die uit de scheepvaart voortspruiten, geven een eigenaardig karakter aan deze handelingen, die elders of niet kunnen voorkomen, of straffeloos behooren te blijven, of althans naar een anderen maatstaf van strafbaarheid zijn te beoordeelen. De zamenvatting in een afzonderlijken titel is bevorderlijk aan de verspreiding der kennis van deze strafbepalingen bij de zeelieden en maakt het gemakkelijk, hierop acht te slaan bij het opmaken van den monsterrol." Redenen, naar wij gelooven, die de samenvatting dier misdrijven onder dezen bijzonderen Titel alleszins rechtvaardigen.

Gaan wij thans over tot de behandeling der afzonderlijke artikelen.

Artikel 443. *Als schuldig aan zeeroof wordt gestraft:*

1°. met gevangenisstraf van minstens negen maanden en hoogstens twaalf jaren, hij die als schipper dienst neemt of dienst doet op een vaartuig, wetende, dat het bestemd is of het gebruikende om in open zee daden van geweld te plegen tegen andere vaartuigen of tegen zich daarop bevindende personen of goederen, zonder door

1) M. v. T. blz. 252.

eene oorlogvoerende mogendheid daartoe te zijn gemagtigd of tot de oorlogsmarine eener erkende mogendheid te behooren;

2^{0}. met gevangenisstraf van hoogstens negen jaren, hij die, bekend met deze bestemming of dit gebruik, in eenige andere betrekking dienst neemt op zoodanig vaartuig of in dienst blijft na daarmede bekend te zijn geworden.

Met het gemis van magtiging wordt gelijk gesteld het overschrijden van de magtiging alsmede het voorzien zijn van magtigingen afkomstig van tegen elkander oorlog voerende mogendheden.

Als schuldig aan zeeroof.

Wat door den nederlandschen wetgever onder zeeroof wordt verstaan, zullen dus de volgende bepalingen van het artikel ons leeren. Zien wij evenwel vooraf, wat de wetgever in de Mem. van Toel. [1]) als inleiding tot het misdrijf van zeeroof zegt: „Het misdrijf van zeeroof wordt hier bepaald tot die handelingen, welke algemeen in het volkenregt als zeeroof zijn aan te merken. Zuivere aansluiting bij de volkenregtelijke opvatting is te meer raadzaam, omdat alleen voor deze en niet voor de uitbreidingen, in bijzondere Staten aangenomen, de regel geldt, dat iedere mogendheid bevoegd is, elk roofschip aan te houden en de zeeroovers te straffen, onverschillig welke hunne nationaliteit zij en de plaats van

1) M. v. T. blz. 253.

het misdrijf." Bekend toch is het, dat afgezien van het volkenrechtelijke begrip van zeeroof door sommige Staten verschillende handelingen, die naar de natuurlijke opvatting geen zeeroof bevatten, toch als zeeroof zijn aangemerkt. [1]) Zoo was het vooral in de fransche wet van 1825 [2]) en, waarschijnlijk op het voorbeeld van deze, in het Ontwerp van den Hoogen Raad van 1838. Daar evenwel, gelijk wij zagen, in de Memorie van Toelichting verklaard wordt, dat de wetgever zich zoo nauw mogelijk aan het volkenrechtelijke begrip van den zeeroof heeft aangesloten, zullen wij dan ook met de schrijvers over het volkenrecht moeten te rade gaan bij onze aanteekening op deze artikelen.

BIJNKERSHOEK [3]) onderscheidt zes verschillende handelingen, die er grond toe geven, dat hij, die ze pleegt,

1) Met recht zegt ORTOLAN. Règles internationales et diplomatie de la mer. Liv. II. Chap. XI. Des pirates. pag. 238. Ed. 1856. Mais il faut faire une distinction entre la piraterie suivant le droit des gens et celle suivant le droit particulier. Il est certains actes qui sont qualifiés actes de piraterie par les lois intérieures d'une nation, auxquels les lois étrangères peuvent ne pas attacher la même signification ou contre lesquels elles peuvent prononcer des peines différentes. Ce n'est pas en vertu de la loi internationale que les auteurs de ces actes sont jugés et punis, mais seulement en vertu des lois spéciales, qui les assimilent aux pirates, lois qui ne peuvent être appliquées que par l'état qui les a rendues et seulement à l'égard des propres sujets de cet état ou dans les lieux dépendant de sa jurisdiction. Zie ook H. WHEATON. Elements of International Law. London 1836. I. pag. 164.

2) Loi pour la sûreté de la navigation et du commerce maritime van 10 April 1825. Te vinden bij J. B. DUVERGIER. Collection complète des Lois, Décrets, Ordonnances, Règlemens et Avis du Conseil d'État depuis 1788 jusqu'à 1830. Paris 1838. Vol. XXV. pag. 63.

3) CORNELII VAN BYNKERSHOEK, JCti et Praesidis, Quaestionum Juris Publici Libri Duo. Lugd. Bat. 1737. Lib. I. Cap. XVII.

als zeeroover wordt behandeld. De algemeene definitie; die hij van een zeeroover geeft, is vrij onbepaald: „Qui autem nullius Principis auctoritate . . . mari . . . rapiunt, piratarum . . . vocabulo intelliguntur."

Wenden wij ons tot de nieuwere schrijvers over het volkenrecht, zoo definieert PHILLIMORE [1]) den zeeroof als: „an assault upon vessels navigated on the high seas, committed animo furandi, whether the robbery or forcible depredation be effected or not, and whether or not it be accompanied by murder or personal injury."

WHEATON [2]) geeft, eigenlijk niet als zijne eigene definitie, maar als die der „text writers": „the offence of depredating on the seas, without being authorized by any sovereign state, or with commissions from different sovereigns at war with each other." Bij WILDMAN [3]) en HEFFTER [4])

1) Commentaires upon International Law by ROBERT PHILLIMORE, M. P. etc. London 1854. Vol. I. ch. 20. pag. 379.

2) Elem. of Int. Law. I. 162.

3) Institutes of International Law by RICHARD WILDMAN. Esq. of the Inner Temple etc. London 1849. Vol. I. pag. 201 vgg.

4) Das Europäische Völkerrecht der Gegenwart van Dr. A W. HEFFTER. Berlin 1848. pag. 149, 190.

Aanmerking. Wat den oorsprong van het latijnsche woord pirata, zeeroover, betreft, dat ook in de moderne talen is overgegaan, zoo vinden wij bij PHILLIMORE aangehaald het Glossarium van SIR HENRY SPELMAN in voce pirata, waar het aldus verklaard wordt: Pirata pro milite maritimo, ἀπὸ τοῦ πειρᾶν, i. e. transire vel pervagari. Vroeger werd het dus in goeden zin gebruikt, bijv. archipirata = nautarum praefectus, vel quem hodie admirallum nuncupamus. Naderhand evenwel komt het slechts in de beteekenis van zeeroover voor en wordt afgeleid van πεῖρα = dolus of van πειρᾶν = transire. Zie PHILL. Int. Law. I. pag. 387.

wordt wel is waar over den zeeroof gehandeld, maar geene omvattende definitie van het misdrijf gegeven.

Beschouwen wij het art. 443 nader, zoo zien wij, dat daarin drie verschillende gevallen onderscheiden worden, terwijl bij het eerste een onderscheid wordt gemaakt tusschen den schipper en de lager in rang zijnde scheepsbemanning; de reden van deze onderscheiding, die evenwel ook op de beide laatste gevallen van het artikel hare toepassing vindt, is wel die, dat bij den schipper eene grootere mate van doorzicht en zelfstandigheid en een juister gevoel zijner verantwoordelijkheid wordt verondersteld dan bij het scheepsvolk dat allicht zonder verder na te denken zijne diensten aan den eerstbiedende zal verhuren.

Als schipper dienst neemt of dienst doet op een vaartuig, wetende, dat het bestemd is of het gebruikende.

De onderscheiding, die wij in het eerste lid van het bovenstaande aantreffen, stemt met die van het laatste lid overeen. Slechts hij wordt gestraft, die zich als schipper verhuurt op een roofschip, terwijl hij deszelfs bestemming kent. Dan toch is het duidelijk, dat hij het opperbevel slechts aanvaard heeft met het oogmerk om het schip aan zijn doel te doen beantwoorden en daden van zeeroof te plegen. Kende hij de bestemming van het vaartuig niet en werd zij hem eerst in volle zee duidelijk, dan zoude hij als schipper toch verplicht zijn, de opperleiding van het vaartuig te behouden. Wel ware hij ook verplicht, met alle hem ten dienste

staande middelen de onwettige daden van zeeroof tegen te gaan en het schip zoo spoedig mogelijk in eene haven te brengen, om de schuldigen aan den straffenden arm der justitie over te leveren; het is evenwel de vraag, of hem zulks tegenover de bemanning, waarschijnlijk uit het schuim der zeevarenden samengesteld, zoude gelukken. Werden dan ook al tijdens zijn opperbevel daden van zeeroof gepleegd: de schipper zoude, zoo hij zelf zich niet feitelijk tot medeplichtige daaraan maakte, straffeloos zijn. Men zoude kunnen tegenwerpen, dat de schipper misschien, door b. v. zoodanige bevelen te geven, dat eene collisie met andere schepen geheel vermeden werd, het misdrijf had kunnen voorkomen. Voorzeker ware het zijn plicht, zulks te beproeven; in het bijzonder geval evenwel zoude hij allicht door zijne bemanning gedwongen worden, die bevelen zoo te veranderen, dat het plegen van het misdrijf mogelijk werd. Toch zoude dan de schipper straffeloos blijven, daar hij door overmacht hiertoe gedwongen werd. [1])

Het tweede lid doelt op het geval, dat de schipper, het vaartuig niet aan zijne bestemming doende beantwoorden, na uitgezeild te zijn daarmede daden van zeeroof pleegt. Wij hebben hier zeeroof in den stelligsten zin voor ons. Het zooeven behandelde eerste lid toch verlangt eigenlijk nog niet, dat de daden van geweld, die eigenlijk den zeeroof bevatten, reeds gepleegd zijn; in waarheid wordt aldaar dus

1) Art. 51 Ontw. en M. van T. ad h. a.

in plaats van den zeeroof zelf reeds de daad gestraft, die hoogstwaarschijnlijk tot dit misdrijf zal leiden en hoogst openlijk deze bedoeling heeft; niet is dit het geval bij de bepaling van het tweede lid, die eerst na het volvoeren dier daden van geweld hare toepassing kan vinden.

In open zee.

Slechts die daden van geweld zijn dus strafbaar, welke in open zee worden gepleegd. Het antwoord op de vraag, wat open zee is, zal ons het volkenrecht moeten geven. Men verstaat daaronder het geheele gebied der zee, dat niet krachtens de algemeene regelen van het volkenrecht of krachtens bijzondere overeenkomsten onder de speciale jurisdictie van den een of anderen staat is gesteld. Volgens de algemeene regelen van het volkenrecht behoort tot het territoriale gebied van elken staat het gedeelte der zee langs zijne kusten voor zoover het beschermd kan worden, derhalve zoover als de draagkracht van het kanon reikt. Tevens behooren daartoe de baaien, reeden, havens, uitmondingen van rivieren enz. Wat de straten en golven betreft, zoo behooren zij over 't algemeen, daar zij voor het verkeer ter zee noodzakelijk en dus door de natuur ten gebruike van alle natiën bestemd zijn, tot de open zee; slechts sommigen zijn daarvan uitgezonderd. [1])

1) Zie hierover ORTOLAN. Dipl. de la mer. I. chap. VII en VIII.
WHEATON. Elem. of Int. Law. I. Chap. IV.
PHILLIMORE. Int. Law. I. Chap. V. CLXXI. pag. 186. Chap. VI en VII.

Gelijk de Memorie van Toelichting terecht opmerkt „spruit de bijzondere strafwaardigheid van zeeroof voort uit de groote gevaren, die elke aanval ter zee voor de aangevallene vaartuigen oplevert en de moeielijkheid, om daartegen tijdige hulp te bekomen". Bovendien wordt de open zee sedert den tijd, dat het bekende „Mare liberum" van onzen beroemden landgenoot HUGO DE GROOT verscheen, eene volkenrechtelijke verhandeling, wier argumenten door SELDEN's polemiek niet ontzenuwd en door onzen tweeden grooten landsman BIJNKERSHOEK in zijn „De dominio maris" nog sterker bevestigd werden, steeds als het algemeene eigendom aller natiën beschouwd [1]). Van daar dat de jurisdictie over de bemanning van een vaartuig dat zich in open zee bevindt, blijft toebehooren aan den staat waarvan het de natioliteit bezit al bevindt het schip zich ook duizende mijlen verwijderd; het schip behoudt geheel zijn nationaal karakter.

Anders is het evenwel hiermede gesteld, zoodra er zeeroof in het spel komt. De bemanning toch van een vaartuig, die zich aan dergelijke daden van geweld overgeeft, wordt als hostis humani generis beschouwd, de nationaliteit van het schip valt weg en zijne daden vallen onder de jurisdictie van iederen staat. Vandaar, dat het bij het maken van strafbepalingen tegen zeeroof geraden zal zijn, zich in de opvatting van het wezen van dit misdrijf zoo nauw mogelijk

1) Het „Mare Liberum" verscheen in 1609, SELDEN's „Mare Clausum" in 1635, „De Dominio Maris" van BYNKERSHOEK in 1702.

aan het algemeen daaromtrent heerschende begrip aan te sluiten. Anders toch zoude het kunnen gebeuren, dat vreemde onderdanen voor onze rechtbanken werden gestraft voor daden, niet op het grondgebied van ons Rijk bedreven en die, naar ons recht het misdrijf van zeeroof opleverende in den vreemde niet als zoodanig werden opgevat; eene dergelijke uitoefening van jurisdictie zoude allicht aanleiding geven tot ernstige onaangenaamheden met den staat, waar de gestrafte zeeroovers thuis behoorden.

„Geheel anders", zegt de Mem. van Toel., „is de toestand wanneer daden van geweld door middel van vaartuigen worden gepleegd tegen kustbewoners of tegen vaartuigen, die zich in territoriale wateren bevinden. Deze zijn handelingen, naar het gemeene recht als openlijk geweld met vereende krachten, als diefstal, als mishandeling, enz. te beoordeelen, terwijl de zeeroof beperkt blijft tot de open zee." Terecht is naar onze meening de wetgever aan dit beginsel getrouw gebleven. Er bestond echter wel eene historische aanleiding om eene andere opvatting te huldigen. Reeds volgens onze oudvaderlandsche en ook krachtens sommige nieuwere wetgevingen werden sommige dergelijke daden met zeeroof gelijkgesteld.

BYNKERSHOEK voert als zeeroovers aan:

1°. de kapers, die met hunne schepen binnengaats komen en
2°. hen, die de netten der haringvisschers doorsnijden [1].

---

1) Quaest. Jur. Publ. I. Cap. 17. cit. 't Eerste volgens Placaet der Staten-Generaal, houdende straffe voor de vyandelycke Kapers, die buyten storm sich

'tLaatstgenoemde was blijkbaar eene bepaling, die slechts ter bescherming der nationale haringvisscherij was gemaakt; het gelijkstellen van zulk eene handeling met zeeroof was uit een bloot juridisch oogpunt wel moeielijk te verdedigen. Wat daarentegen het eerstgenoemde betreft, zoo vinden wij eene dergelijke bepaling ook in het Ontwerp van den Hoogen Raad. Art. 7 aldaar luidt aldus: „Al wie behoort tot de equipage van een zeeschip of zeevaartuig, hetwelk door eene vreemde mogendheid, met welke Nederland in oorlog is, van commissie of lettres de marque voorzien, zich binnen de zeegaten of op de binnenstroomen van den Staat zal hebben begeven, zal gestraft worden, en wel de bevelhebber met tuchthuisstraf van niet minder dan vijf en niet meer dan tien jaren en met eerloosverklaring, en de overige leden der equipage met correctioneele gevangenis voor denzelfden tijd, tenware het blijken mogt, dat hetzelve schip of vaartuig door storm of kwaad weder was binnengejaagd en zich op de eerste ontmoeting van eenig schip van den Staat binnen de tonnen had overgegeven.

Met gelijke straf en met gelijke onderscheiding zal gestraft worden al wie, behoorende tot de equipage van een zoo even genoemd schip of vaartuig, aan de stranden van dezen

---

komen te begeven op de Stroomen van den Staat, of binnen de Tonnen van dien." van 24 Februari 1696. Groot Placaet Boek IV. 1, 7. pag. 216. Dergelijke plakaten werden ook nog in de vorige eeuw, in 1747 en 1783 tegen de Franschen en Engelschen uitgevaardigd. Cfr. BAUD. pag. 96.

Het tweede volgens § 23 van 't Edict van PHILIPS II van 9 Maart 1580. G. P. B. I. 2. 5. 1. 1.

Staat of aan den vasten wal langs de zee zal worden gevonden, ten ware het blijken mogt, dat hij door storm of kwaad weder was aan strand geworpen en zich op de eerste aanvrage dadelijk had overgeven".

Dat dit artikel een historischen oorsprong heeft, wordt ook betoogd in de Mem. van Toel, waar als voorbeeld een plakaat van 1702 [1]) wordt aangehaald.

Bestond dus voor den Nederlandschen wetgever eene historische reden om dergelijke handelingen onder het begrip van zeeroof te rangschikken, bij den Franschen wetgever was zij niet voorhanden Wel is waar vinden wij in een Edict van Juli 1691 eene bepaling, krachtens welke de vreemde kapers, die zich op de rivieren van het Koningrijk vertoonen, als zeeroovers zullen worden gestraft; het blijkt evenwel, dat hier eene bijzondere soort van kapers bedoeld is, die geene commissie van eene vreemde regeering hadden ontvangen, en dus met recht onder de zeeroovers konden worden gerangschikt [2]).

Eene soortgelijke strafbepaling als in het Ontwerp van den Hoogen Raad werd dan ook, hoewel voorgesteld, in de fransche wet van 1825 niet opgenomen. Als derde pa-

---

1) Groot-Placaet-Boek. V. pag. 299.

2) „Nous avons estimé nécessaire pour rétablir la sûreté dans la navigation de nos rivières, de ne plus traiter ces corsaires, qui naviguent tous sans commission, comme prisonniers de guerre, mais comme Pirates et forbans." Zie: MERLIN. Répertoire universel et raisonné de jurisprudence. Paris 1813. sub voce pirate.

ragraaf toch van art. 3 was voorgesteld de bepaling, dat als zeeroovers zouden gestraft worden: „Tous individus qui faisant partie de l'équipage d'un navire ou bâtiment quelconque, commettraient à main armée des actes de déprédations ou de violences sur les côtes de la France ou des possessions françaises."

Met recht, zeiden wij, heeft naar onze meening de Nederlandsche wetgever dergelijke daden onder het gemeene recht gerangschikt, in zoover namelijk deze classificatie het meest overeenkomt met de als algemeen aangenomen volkenrechtelijke beteekenis van zeeroof. Deze toch behoort, als volkenrechtelijk misdrijf op open zee bedreven, tot de jurisdictie van alle natiën; dergelijke daden evenwel als de hierboven omschrevene worden op het grondgebied van een bijzonderen staat bedreven en deze bijzondere staat alleen behoort dan ook daarvan kennis te nemen en de daders te straffen.

Daden van geweld tegen andere vaartuigen of tegen zich daarop bevindende personen of goederen.

In het Ontwerp van den Hoogen Raad (art. 2 en vgg.) vinden wij voor deze handelingen de uitdrukking: „daden van roof of geweld tegen schepen of vaartuigen, derzelver equipagiën of ladingen". Zeker is de uitdrukking der staatscommissie eenvoudiger; wel is waar zoude men misschien bij eene strafbepaling tegen den zeeroof verwachten, dat op het rooven meer klem were gelegd; het „geweld plegen" bevat echter het begrip van den roof in zich. Desniet-

tegenstaande zoude men kunnen beweren, dat tegen de goederen naar ons spraakgebruik moeielijk „geweld gepleegd" kan worden, weshalve wij meenen, dat de uitdrukking „roof", wat zuiverheid van taal betreft, beter ware behouden gebleven.

Wat met het bovenstaande bedoeld wordt, is overigens duidelijk: alle daden van geweld vallen naar deze bepaling onder het begrip van zeeroof. Het begrip van zeeroof is dus volgens onzen wetgever veel uitgebreider dan het zijn zoude volgens de reeds vroeger aangehaalde definitie van PHILLIMORE, die spreekt van een „assault upon vessels navigated on the high seas, committed animo furandi". De animus furandi is volgens den Nederlandschen wetgever voor het begrip van zeeroof niet noodzakelijk. Wel schijnt dit, in overeenstemming met de meening van PHILLIMORE, het geval te zijn in het Engelsche Ontwerp van wet op den zeeroof van 1844 [1]), waarin slechts wordt gesproken van de „Crime of Robbery upon the High Seas." Hier wordt dus op het rooven de meeste nadruk gelegd, daar toch volgens SIR LEOLINE JENKINS, den beroemden rechter in zeezaken, tot het misdrijf van robbery noodzakelijk behoort:

1. a violent assault,

---

1) Art. 878 van het XIX Hoofdstuk van het Ontwerp van een Algemeen Strafwetboek, gedrukt onder den titel: „A Bill (as amended in Committee) intituled An Act to amend and consolidate the Criminal Law of England, so far as relates to the Definition of indictable Offences and the Punishment thereof." Zie: BAUD. pag. 151.

2. that a man's goods be actually taken from his person or possession,
3. that he, who is despoiled, be put in fear thereby [1]).

Van verdere daden van geweld wordt in het laatstgenoemde Ontwerp slechts gewag gemaakt bij het bespreken der gewettigde en ongewettigde kaapvaart, dus in verband met een toestand van oorlog; het Ontwerp bezigt hier dan ook de uitdrukking „Acts of Hostility [2])."

De Fransche wet van 1825 spreekt van „actes de déprédation ou de violence" en stemt hierin dus geheel overeen met het Ontwerp van den Hoogen Raad, dat zijne uitdrukkingen waarschijnlijk ook aan de Fransche wet heeft ontleend.

Aan den anderen kant laat zich, naar 't ons voorkomt, wel de stelling verdedigen, dat zoodanige daden van geweld, zonder dat daarbij een animus furandi in 't spel komt, nauwelijks gepleegd zullen worden. Uit blooten over- of euvelmoed toch zal wel nimmer een schipper daden van geweld tegen andere vaartuigen plegen, die, zonder eenig stoffelijk voordeel aan te brengen, hem daarentegen aan zware straf zouden blootstellen. Het ware evenwel ook mogelijk, dat dergelijke daden van geweld eene poging tot roof bevatten; zoo zoude het kunnen voorkomen, dat een zeerooversvaartuig een koopvaarder, dien hij wilde berooven, om een lastige jacht te voorkomen, door een kanonschot tot bijdraaien zocht

---

1) Zie: PHILLIMORE. Int. Law I. 383.
2) Zie: BAUD t. a. a. p. pag. 153.

te bewegen; hoewel bij eene enkele dergelijke handeling de animus furandi wel nauwelijks te bewijzen zoude zijn en zij ten hoogste als eene poging tot roof zou kunnen worden aangemerkt, zoude zij evenwel krachtens het Ontwerp reeds als misdrijf van zeeroof gestraft worden.

Zonder door eene oorlog voerende mogendheid daartoe te zijn gemagtigd of tot de oorlogsmarine eener erkende mogendheid te behooren.

De bedoeling der bovenstaande zinsnede is duidelijk genoeg. Zoodra tusschen twee of meer staten een oorlog is uitgebarsten, is de schipper van een vaartuig, dat eene geldige commissie tot kaapvaart (1e lid der zinsnede) van eene dier mogendheden ontvangen heeft of die eene tot de oorlogsmarine van dien staat behoorend vaartuig commandeert, volkomen gerechtigd, ja zelfs verplicht, om, ten einde den vijand zooveel mogelijk afbreuk te doen, daden van geweld tegen de tot zijne (oorlogs- of handels-) marine behoorende vaartuigen te plegen.

Eene twistvraag zoude evenwel kunnen oprijzen omtrent de uitdrukking „erkende mogendheid.” Wat is namelijk hieronder te verstaan? Om tot een juist begrip daarvan te geraken, zullen wij het volkenrecht moeten raadplegen.

Op een bepaald tijdstip zal er een zeker aantal Staten voorhanden zijn, die tot elkander in eene volkenrechtelijke verhouding staan en elkander wederkeerig als souverein erkennen. Uit verschillende handelingen zal zulk eene erken-

ning stilzwijgend blijken, namelijk, gelijk VON HOLTZENDORFF [1]) zegt, uit de „Vornahme solcher Verkehrshandlungen, welche die Souveränität der dabei betheiligten Staaten voraussetzen: Abschluss von Verträgen, Eröffnung eines gesandtschaftlichen Verkehrs, Zulassung von Consuln u. s. w."

In dezen toestand kan evenwel verandering komen, en wel, zooals PHILLIMORE [2]) opmerkt, op drieërlei wijze, namelijk:

1. Wanneer een staat een zeker gebied heeft veroverd en wenscht, dat dit als integreerend deel van zijn grondgebied wordt erkend.

2. Wanneer in een staat een burgeroorlog uitbreekt en een deel der natie als zelfstandige staat optreedt.

3. Wanneer de beheerscher van een staat een nieuwen titel aanneemt en dien erkend wil weten.

Het gewichtigste is zeker het sub 2 genoemde geval. Hier toch ontstaat nevens den erkenden ouden staat een nieuwe, uit een deel van zijn gebied gevormd, wiens recht van bestaan evenwel door den ouden staat niet wordt erkend. Het zal thans de vraag zijn voor derde neutrale staten, of zij den nieuw verrezen staat als zoodanig moeten erkennen. Eene dergelijke erkenning toch bevat steeds, zoo niet eene rechtsschennis, dan toch in zekere mate eene beleediging voor den ouden staat, die in zijn geheel als zoodanig was

---

1) In zijne Encyclopaedie der Rechtswissenschaft. Leipzig 1873. pag. 939 vg.
2) Comm. upon Int. Law. II. pag. 16.

erkend en dus vorderen kan, dat dergelijke pogingen van een deel zijner onderdanen, om zelfstandig op te treden, door de erkenning van derde staten evenmin als door de zijne worden ondersteund. Blijkt het evenwel, dat hij niet in staat is, het zich afscheidende deel weder onder zijne macht te brengen, zoo zal allicht het belang der overige staten vorderen, ten minste tot op zekere hoogte de feitelijke zelfstandigheid van dit deel te erkennen, om bijv. aan het handelsverkeer geen nadeel toe te brengen. Na verloop van tijd kan zulk eene feitelijke erkenning ook de rechtelijke erkenning ten gevolge hebben. Tegenover een fait accompli kan op de erkenning door den moederstaat geen acht meer geslagen worden. Wanneer het tijdstip, waarop de erkenning noodzakelijk wordt, gekomen is, blijft natuurlijk steeds eene quaestio facti. Zoo zegt dan ook terecht WHEATON [1]), dat „the general understanding of nations" beslist heeft, „that where a revolted province or colony has declared and shewn its ability to maintain its independence, the recognition of its sovereignty by other foreign states is a question of policy and prudence only." Op dezelfde wijze drukt ook PHILLIMORE [2]) zich uit.

Wat het eerste en derde der opgenoemde gevallen betreft, zoo is op te merken, dat hier toch steeds de vroeger reeds erkende staat voortbestaat, die door de daar bedoelde

1) Elem of Int, Law. I. 98.
2) II 24. Zie ook HEFFTER. pag. 43 en WILDMAN. I. pag. 57.

gebeurtenissen geene wezenlijke verandering ondergaat, maar steeds eene erkende mogendheid blijft; met die veranderingen behoeven wij ons hier dus niet verder bezig te houden.

Tot de niet erkende mogendheden zullen wij dergelijke barbaarsche stammen moeten rekenen, welke, ofschoon misschien eene zekere beschaving bezittende en als staat georganiseerd zijnde, met de beschaafde wereld geene volkenrechtelijke betrekkingen onderhouden.

2°. Met gevangenisstraf van hoogstens negen jaren hij, die bekend met deze bestemming of dit gebruik in eenige andere betrekking dienst neemt op zoodanig vaartuig of in dienst blijft na daarmede bekend te zijn geworden.

Werd in het eerste gedeelte van dit artikel gehandeld over de straf van den schipper, die zich aan zeeroof schuldig maakt, onder n°. 2 vinden wij eene strafbedreiging tegen officieren en manschappen.

Evenals bij den schipper, wordt natuurlijk ook hier gevorderd, dat er bij den schuldige kennis bestaat van de onwettige bestemming van het vaartuig. Terwijl daarentegen bij den schipper gesproken wordt van „dienst nemen of dienst doen" vinden wij ten opzichte van het scheepsvolk de uitdrukking „dienst nemen of in dienst blijven" Naar ons voorkomt heeft de eerste uitdrukking dezelfde beteekenis als de laatste en is alleen in de zegswijze een onderscheid gemaakt wegens de verschillende positie, die schipper en scheepsvolk op een vaartuig innemen. De schipper

toch, als gezagvoerder, praesteert zijne diensten aan den eigenaar van het schip; waarin deze diensten evenwel bestaan, moet hij op zijne eigene verantwoordelijkheid zelf beoordeelen. Het scheepsvolk daarentegen is „in dienst" bij den schipper en heeft aan zijne bevelen te gehoorzamen.

Natuurlijk zijn beide uitdrukkingen, zooals in alle dergelijke gevallen, cum grano salis op te vatten. Streng genomen toch zoude de schipper, zoodra hem de bestemming van het roofschip bekend was geworden, zijn post moeten nederleggen, wat natuurlijkerwijze niet de bedoeling van het artikel zijn kan. Hij zal daarentegen, zooals wij reeds vroeger opmerkten, verplicht zijn, het vaartuig zoo spoedig mogelijk eene haven te doen binnenloopen; tot op dat oogenblik blijven alle verplichtingen, die hij als schipper op zich genomen had, in hun vollen omvang op hem rusten. Evenzoo is het met het scheepsvolk. Zoolang het schip zich nog op volle zee bevindt, zal het aan de equipage feitelijk wel onmogelijk zijn haar dienst te verlaten. Wel is waar heeft zij het recht en de verplichting, tot het plegen van daden van geweld tegen andere vaartuigen hare medewerking te weigeren, is evenwel niet door de bepaling van het artikel gemachtigd, om zich bijv. van eene boot meester te maken, het schip te verlaten en dit met den gezagvoerder en de lading aan zijn lot over te laten. Tot aan de behouden aankomst in eene haven zijn de manschappen alleszins verplicht, den schipper, voor zoover hij tot geene onwettige daden overgaat, te gehoorzamen.

Met het gemis van magtiging wordt gelijk gesteld het overschrijden van de magtiging.

Ook door hen, die door eene erkende mogendheid tot het plegen van daden van geweld tegen andere vaartuigen zijn gemachtigd, d. w. z. door bevelhebbers en bemanning van oorlogschepen en wettig gecommissioneerde kapers kunnen handelingen worden gepleegd, die volgens den Nederlandschen wetgever onder het begrip van zeeroof vallen

Dit zijn die misdrijven, welke men reeds in 1838 aan de jurisdictie van den Hoogen Raad wilde onderwerpen en bedoeld zijn in art. 93 sub 2° der Wet op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie. [1]) Voorzeker is de in het Ontwerp van Strafregt aangenomen gelijkstelling der beide gevallen, dat de machtiging ontbreekt en dat de gegeven machtiging wordt overschreden, geheel gemotiveerd. Er is toch slechts machtiging gegeven tot het plegen van daden van geweld, die volgens de volkenrechtelijke regelen van den zeeoorlog beoordeeld moeten worden en die slechts met een bepaald doel, namelijk om den vijand machteloos te maken, bedreven mogen worden. Tot daden van geweld daarentegen, die dit doel te buiten gaan, bijv. vernietiging der vijanden, zonder dat dit noodzakelijk is, rooven van aan den vijand persoonlijk toebehoorende of bijv. van neutrale

---

1) Art. 93 dezer Wet (van 18 April 1827. Stsbl. No. 20) zegt:
De Hooge Raad wijst ook in het eerste en hoogste ressort:
1. Over de misdaad van zeerooverij.
2. Over de misdrijven, gepleegd aangaande prijzen en buit.

goederen, is in 't geheel geene machtiging gegeven en zij vallen dus onder het begrip van zeeroof.

Waar evenwel de wetgever in zijne Memorie van Toelichting (pag. 253) verklaart, dat „het misdrijf van zeeroof hier bepaald wordt tot die handelingen, welke algemeen in het volkenregt als zeeroof zijn aan te merken,'' gelooven wij, dat deze verklaring in het hier behandelde geval niet opgaat. De voornaamste schrijvers toch over het volkenrecht stellen hem, die zijne machtiging overschrijdt, niet met een zeeroover gelijk. Gewoonlijk behandelen zij deze vraag in verband met den regel, dat tot kennisneming van het misdrijf van zeeroof de gerechtshoven van alle staten evenzeer competent zijn. Dit is evenwel niet het geval bij hem, die zijne machtiging overschrijdt; slechts de staat, welke hem die machtiging verleende, is ook bevoegd te beoordeelen, in hoeverre hij ze is te buiten gegaan en hem daarvoor desnoods te straffen.

BYNKERSHOEK [1]) haalt het geval aan, dat over bovengenoemde vraag in het jaar 1667 verschil ontstond tusschen de Staten-Generaal en de Engelsche regeering, daar eerstgenoemde zich op het standpunt van ons Ontwerp van Strafrecht plaatsten, de Engelsche regeering daarentegen de jurisdictie over zoodanige handelingen slechts aan de gerechtshoven der regeering, welke de commissie gegeven had, wilde overlaten. De zienswijze der Staten-Generaal, bij welke zich ook

1) Quaestt. Jur. Publ. I. 17. pag. 127.

de Fransche gezanten aansloten, behield toen de overhand, hoewel ook BYNKERSHOEK zelf van meening is, dat het overschrijden der machtiging nog niet dadelijk het begrip van zeeroof in zich sluit [1]). Wel wil hij daarentegen aan de regeering, wier onderdanen door de gepleegde daden onrecht geleden hebben, de jurisdictie over deze daden toekennen, indien hij, die ze gepleegd heeft, in haar gebied wordt aangehouden [2]).

Bij PHILLIMORE [3]) vinden wij een vonnis van den beroemden Amerikaanschen rechtsgeleerde en kenner van het volkenrecht, DR. STORY, aangehaald, waarin hij, na den zeeroof als een in 't volkenrecht duidelijk bepaald en omschreven misdrijf te hebben gequalificeerd, ernstig waarschuwt tegen de gelijkstelling van het overschrijden der machtiging met zeeroof [4]).

PHILLIMORE [5]) zelf geeft als zijne meening te kennen, dat zelfs niet te rechtvaardigen daden van geweld hem, die ze begaat, nog niet tot zeeroover stempelen, zoo niet be-

1) Sed pirata quis sit, nec ne; inde pendet, an mandatum praedandi habuerit, si habuerit et arguatur id excessisse, non continuo eum habuerim pro pirata. Ibid. pag. 128.

2) Facile tamen patior, eum Principem, cuius subditi de rapina queruntur, de ea ipse judicare, si, qui eam fecit, ad eum advectus, vel apud eum deprehensus fuerit. Eod.

3) Comm. upon Int. Law. I. 381.

4) The same learned and able judge guards, however, carefully against the notion, that a mere excess of power by a lawfully commissioned ship would place her in the category of a Pirate.

5) Int. Law. I. 393

wezen kan worden, dat hij ze begaan heeft met het oogmerk, om bepaaldelijk zeeroof te plegen [1]). Onder dit oogmerk zal wel de animus furandi, dien wij reeds vroeger bespraken, verstaan moeten worden.

Zeer bepaald spreekt ook WHEATON [2]) zijne overtuiging uit, dat eene dergelijke overschrijding der machtiging niet onder het begrip van zeeroof valt, zelfs in het geval, dat daden van geweld worden gepleegd, die eigenlijk met de machtiging volstrekt niet in verband staan. Wij halen hier zijne eigene woorden aan: „The officers and crew of an armed vessel, commissioned against one nation and depredating upon another, are not liable to be treated as pirates in thus exceeding their authority. The state, by whom the commission is granted, being responsible to other nations for what is done by its commissioned cruizers, has the exclusive jurisdiction to try and punish all offences committed under colour of its authority."

ORTOLAN stemt in zijne meening en de wijze waarop hij ze uitdrukt, volkomen met WHEATON overeen [3]).

---

1) Comm. upon Int. Law. I. 393. „So long as these vessels sail under a national commission, and within the terms of the commission, it is quite clear that they are not and never have been considered as pirates by International Law. And even if they exceed the limits of their commission and commit unwarrantable acts of violence, if no piratical intention can be proved against them, they are responsible and punishable by the State alone, from which their commission has been issued.

2) Elem. of Int. Law. I. § 16. p. 162.

3) Règles internat. et diplom. de la mer. I. pag. 239. Les officiers et l'équipage d'un navire armé en guerre qui, ayant commission contre un état, commet,

Het Ontwerp van den Hoogen Raad zwijgt over het aangenomen beginsel in zijne algemeenheid; slechts in een bijzonder geval zoude daaronder kunnen gerangschikt worden het in art. 6 Ontw. van den H. R. bepaalde: „Ieder Nederlander, die het bevel op zich neemt van eenig zeeschip of zeevaartuig, door eene andere Mogendheid van commissie of lettres de marque voorzien, zal, indien een zoodanig zeeschip of zeevaartuig daden van roof of van geweld pleegt tegen Nederlandsche schepen of vaartuigen of tegen derzelver equipagiën of ladingen, met den dood worden gestraft, en zulks, al mogt hij, krachtens de bepaling van art. 9 N°. 2 van het Burg. Wetboek zijne hoedanigheid van Nederlander hierdoor hebben verloren". Wij zeggen: zoude daaronder kunnen gerangschikt worden, daar de ratio van dit artikel, ook volgens de Memorie van Toelichting, eene geheel andere is, dan die van art. 443 al. 3 in in°. O. 1:75. Werden de daden van geweld gepleegd tegen andere dan Nederlandsche schepen, dan zoude de Nederlandsche bevelhebber wegens het op zich nemen van het bevel over zoodanig vaartuig straffeloos zijn; bij aanranding evenwel van een Nederlandsch schip zoude hij bij elke overschrijding zijner machtiging volgens dit art. 6 even zoo goed gestraft kunnen worden als volgens art. 443. Bij

---

dans certaines limites, des actes de violence contre les sujets d'un autre état, ne doit pas être traité comme pirate, par cela seul qu'il a outre-passé les pouvoirs à lui accordés, tant qu'il ne ressort pas des circonstances le fait et l'intention bien caractarisés d'exercer la piraterie.

Zie ook Wildman. I 202.

de geheel verschillende bedoeling, die evenwel in art 6 vervat ligt, zoude deze strafbaarheid ook dan voorhanden zijn, indien de daden van geweld door de machtiging zelve waren veroorloofd Bovendien zoude de Nederlander, die, zonder het bevel te voeren, in eenige andere hoedanigheid aan die daden van geweld had deelgenomen, in tegenstelling met art. 443 straffeloos blijven.

Reeds in de bekende Ordonnance de la Marine van 1681 vinden wij daarentegen het aannemen van eene commissie van eene vreemde mogendheid door een Franschman, afgezien tegen wien verder de daden van geweld gepleegd worden, als zeeroof opgevat. Art. 3 toch des Prises (Liv. III. Tit. IX) luidt aldus: „Défendons à tous nos sujets de prendre commission d'aucuns rois, princes ou états étrangers, pour armer des vaisseaux en guerre et courir la mer sous leur bannière, si ce n'est par notre permission, à peine d'être traités comme pirates."

In de fransche wet van 1825 treffen wij eene dergelijke strafbepaling als van ons ontwerp omtrent het overschrijden der machtiging niet aan. Wel daarentegen in het Braziliaansche Strafwetboek van 25 Nov. 1833 [1]), dat in vele opzichten bij de behandeling van het misdrijf van zeeroof de bovengenoemde Fransche wet tot voorbeeld heeft genomen. Art 82 N°. 2, toch zegt, naar de vertaling van FOUCHER, dat men als zeeroover zal worden gestraft: „En abusant des lettres

1) Code Criminal de l'Empire du Brésil etc. traduit par M. VICTOR FOUCHER. Paris. 1834. Bij BAUD pag. 146.

de marque légitimement concédées, pour commettre des hostilités soit contre les navires brésiliens, soit contre ceux d'autres nations, vis-àvis desquelles il n'y a pas d'autorisation pour commettre de pareils actes.".

In het reeds vroeger aangehaalde Engelsche Ontwerp van 1844 vinden wij in art. 885 eene soortgelijke bepaling als die van art 6 van het Ontwerp van den H. R. [1]).

Alsmede (wordt met het gemis van magtiging gelijkgesteld) het voorzien zijn van magtigingen afkomstig van tegen elkander oorlog voerende mogendheden.

Aangaande deze zinsnede zegt de Memorie van Toelichting: „Het varen met dubbele commissie, met kaapbrieven van twee of verschillende mogendheden, is op zich zelf niet strafbaar. Voor met elkander verbonden mogendheden kan er zelfs, met het oog op de opbrenging en prijsverklaring der genomen bodems, een praktisch voordeel aan verknocht zijn om ieder aan denzelfden kaper commissiën te geven. Eerst waar de commissiën uitgaan van onderscheidene staten, die elkander beoorlogen en dus strijdige belangen hebben, blijkt het oogmerk van zeeroof."

Het hier bedoelde geval is zoo duidelijk, dat het nauwe-

---

1) „Whosoever... shall during any war commit any Hostilities upon the sea, or in any Haven, River, Creek or Place, where the Admiral has Jurisdiction, against Her Majesty's subjects by virtue or under colour of any commission from any of Her Majesty's Enemies.... shall be deemed to be guilty of Piracy."

lijks eene nadere toelichting behoeft; van hem, die met zoodanige commissies vaart, zoude men met het volste recht kunnen zeggen, dat hij in troebel water vischt; onverschillig tot welke der oorlogvoerende mogendheden een vaartuig behoort: het zal hem niet ontgaan, en de animus furandi der Engelsche en Amerikaansche juristen toont zich hier op eene men zoude bijna zeggen naïeve wijze.

Ten allen tijde is zulk eene handeling dan ook met zeeroof gelijkgesteld. In onze vroegere wetgeving vindt men reeds in het „Statut en Edict op het faict der Zeevaert, Equipagie en toerustinge van schepen, soò koopvaerders als visschers en andere, mitsgaders van den geschutte, Munitiën, mannen van waerre en meer andere saecken hier aengaende" van KAREL V, gedateerd van 29 Januari 1549, in art. 28 bepaald: „Insgelijks alle de geene, die bevonden sullen wesen inhebbende vaentgens, gewapent met de wapenen van twee diversche Princen of Landen, staende in oorloge met elckander, die sullen ook voor Zeeroovers gehouden worden."

Ook stemmen de meest gezaghebbende schrijvers over het volkenrecht hiermede overeen [1]).

Gaan wij de wetgeving op dit punt verder na, zoo blijkt het, dat wij in ons Ontwerp niet zoover zijn gegaan als in andere landen wel gebeurd is. Niet alleen toch zij, die met machtiging van tegen elkander oorlogvoerende mogendheden

---

1) Zie b.v. PHILLIMORE, I. 393 vg. WHEATON. I. p. 162 in de definitie van zeeroof.

maar in 't algemeen reeds zij, die met dubbele of meervoudige machtiging varen, zijn wel eens met zeeroovers gelijkgesteld.

Onder de Republiek der Vereenigde Nederlanden hebben wij een Plakaat van 29 Jan. 1658 [1]), dat eene dergelijke gelijkstelling bevat „De Staten-Generaal der Vereenichde Nederlanden. Alsoo wy bericht werden, oock by experientie hebben bevonden, datter verscheydene commissie-vaerders in zee grasseren, selfs die dubbele commissie hebben, ende de gemeene commercie ende Traffycque, zijnde de zenuen van alle Staten ende Republycquen, seer groote schade ende afbreuck doen; waertegens dan nootsackelyk dient te worden versien, SOO IST, dat wy goet-ghevonden hebben midts desen te verklaren, dat alle de geenen de welcke bevonden sullen werden als vooren te varen met tweederley of dubbelde commissiën, van wegen desen staat voor Piraten gehouden ende als soodanige ghetracteerd sullen werden" enz.

Onze voorouders waren dan ook op dit punt onverbiddelijk; zoo vindt men bijv. bij Kluit in zijne verhandeling over den oorlog met Engeland van 1780 [2]), dat eene der grootste grieven, die wij tegen dat land hadden, was, dat er op dit punt door de Engelsche regeering niet strenger gehandeld werd.

---

1) Groot-Placaat-Boek. II. 4. 26, 1. 1.

1) A. Kluit. Iets over den laatsten Engelschen oorlog met de Republiek en over Nederlands koophandel, deszelfs bloei, verval en middelen van herstel. Amsterdam 1794. pag. 19.

In de nieuwere wetgevingen op dit punt vinden wij ook in de fransche wet van 1825 (art. 1 sub. 2) het varen met dubbele zeebrieven, ten minste wat den gezagvoerder betreft, met zeeroof gelijkgesteld [1]). Voor eene dergelijke bepaling bestond dan ook in Frankrijk eene historische reden, daar de Ordonnance de la Marine bevelhebber en officieren van een gewapend vaartuig, van dubbele zeebrieven voorzien, als zeeroovers strafte. Was het schip niet gewapend, zoo werd slechts verbeurdverklaring van schip en lading uitgesproken [2]). Eene dergelijke bepaling als laatstgenoemde bestond ook in onze oude wetgeving onder de Republiek.

In een Plakaat toch van 31 Dec. 1657 [3]) lezen wij: „Alsoo wij voor verbeurt sullen houden ende van nu af aen voor goeden prinse verklaren alle de schepen, mitsgaders d'ingeladen goederen, waren ende koopmanschappen, daervan dat meer als een zeebrief, certepartije, dubbele vrachtbrieven, cognoscementen ofte andere bescheijden ghevonden sullen worden."

Dergelijke dubbele brieven toch dienen bijkans steeds tot zekere frauduleuse handelingen, bijv. tot dekking van contrabande en zeker is het in 't algemeen belang, dat haar

1) Seront poursuivis et jugés comme pirates:

... 2°, Tout commandant d'un navire ou bâtiment de mer armé et porteur de commissions délivrées par deux ou plusieurs puissances ou Etats différens.

2) Art. 5. Des prises (III. 9.) „Tout vaisseau .... ayant commission de deux différents princes ou états, sera aussi de bonne prise et s'il est armé en guerre, les capitaines et officiers seront punis comme pirates."

3) Groot-Plac. B. II. 4. 28. 1. 5.

gebruik, die het behoorlijk vaststellen van de nationaliteit van het schip verhindert, ten strengste gestraft worde.

ORTOLAN [1]) behandelt de vraag, of het varen met dubbele zeebrieven met zeeroof behoort te worden gelijk gesteld in verband met de vraag, of het aan een neutraal schip veroorloofd is, commissie van een vreemden oorlogvoerenden staat aan te nemen. Deze vraag wordt door hem ontkennend beantwoord, hoewel hij (en met hem PHILLIMORE [2]) erkent, dat volgens de regels van het volkenrecht eene dergelijke handeling niet met zeeroof gelijk gesteld mag worden. Tot dusverre wordt zij slechts door speciale wetten der bijzondere staten verboden [3]) en zijn omtrent zulk een verbod ook wel tusschen de verschillende mogendheden verdragen gesloten [4]), waarvan sommige zelfs bepalen, dat zulk eene handeling als zeeroof zal gestraft worden.

Neemt men dit aan, zoo valt ook het varen met dubbele commissie, onverschillig of zij juist van tegen elkander oorlog voerende mogendheden ontvangen is, onder het begrip van zeeroof. Heeft toch de schipper van vreemde staten eene commissie aangenomen, zoo valt hij juist onder het boven behandelde geval, want hij neemt van eene vreemde mogendheid eene machtiging aan, om daden van geweld te plegen tegen vaartuigen eener natie, met welke de zijne in toestand

1) I. pag. 245.
2) I. 394.
3) Bijv. reeds Ord. de la Mar. Des prises Art. 3.
4) Zie over dergelijke tractaten ORTOLAN. I. pag. 241 en in de noot sub 3 aldaar.

van vrede verkeert. Iets anders is het, zoo hij tegelijkertijd eene commissie van zijn eigen en een vreemden staat aanneemt. Tot het eerste is hij toch volkomen bevoegd, tot het laatste naar de zooeven gevolgde redeneering niet. Eene dergelijke handeling is dus evenzeer strafbaar te stellen, behalve in het geval, dat beide staten tegen een gemeenschappelijken vijand verbonden zijn.

Wanneer wij zeggen, dat eene dergelijke bepaling als die der fransche wet van 1825 is af te keuren, zoo is het, omdat, gelijk wij reeds zeiden, volgens de algemeene regelen van het volkenrecht het varen met dubbele zeebrieven niet als zeeroof wordt aangemerkt. De toepassing eener dergelijke strafbepaling zoude, gelijk ook bij de beraadslagingen over de bedoelde wet in de Kamer van Gedeputeerden werd opgemerkt, bij de scherpe straffen, op den zeeroof gesteld, allicht aanleiding geven tot ernstige verwikkelingen met andere mogendheden, wier onderdanen krachtens zoodanig artikel gestraft werden [1]. Aan den anderen kant laat zich, naar wij meenen, eene strafbepaling tegen het varen met dubbele commissie, zoo daaromtrent tusschen de verschillende staten overeenstemming heerschte, wel rechtvaardigen, Hij toch, die een gewapend schip voert, van verschillende machtigingen voorzien, heeft duidelijk slechts het oogmerk om zich zelf te verrijken; hoewel dit oogmerk ook bij hem, die slechts van een enkelen oorlogvoerenden staat, die te-

---

1) Zie: Baud. p. 139.

vens zijn eigen moederstaat zijn zal eene commissie aanneemt, ook wel het motief zijner handeling zal wezen, zoo treedt hier toch ook eene andere beweegreden: ondersteuning van de krijgsmacht van dien staat, op den voorgrond, die in het eerstgenoemde geval ontbreekt.

Art. 444. *Indien de in artikel 443 omschreven daden van geweld den dood van een der opvarenden van het aangevallen vaartuig ten gevolge hebben, wordt de schipper met gevangenisstraf van minstens twee en hoogstens vijftien jaren en worden de anderen, die aan de daden van geweld hebben deelgenomen, met gevangenisstraf van minstens een en hoogstens vijftien jaren gestraft.*

De bepalingen van dit artikel zijn op zich zelve duidelijk genoeg. Hebben de onwettige daden van geweld doodslag ten gevolge gehad, zoo wordt de straf verzwaard Er is hier wederom eene onderscheiding gemaakt tusschen den schipper en de verdere opvarenden. De schipper toch, als voor zijn vaartuig en zijne bemanning verantwoordelijk, wordt steeds gestraft, al heeft hij aan den manslag geen de minste directe schuld, ja, al heeft hij dién zelfs gepoogd te verhinderen. De manslag wordt eenvoudig beschouwd als een gevolg van de onwettige bestemming, die hij aan zijn vaartuig gegeven en van de onwettige handelingen, welke hij daarmede gepleegd heeft. Als aanleidende oorzaak treffen hem dan ook alle gevolgen.

Anders is het met het scheepsvolk. Wij zagen reeds in a. 443, dat wegens de geringere ontwikkeling der matrozen hunne verantwoordelijkheid wordt verminderd en, zoo zij al minder voorzorgen nemen om zich omtrent de eigenlijke bestemming van het schip te vergewissen, toch hunne straf lager blijft dan die van den schipper. Zoo ook hier. Slechts dan treft hen de straf, zoo zij aan de daden van geweld persoonlijk hebben deelgenomen; hebben zij, na de bestemming van het vaartuig te hebben leeren kennen, doch in de onmogelijkheid zijnde, het te verlaten, zich evenwel van de gepleegde daden van geweld verre gehouden, zoo blijven zij straffeloos. Zelfs voor 't geval, dat zij gestraft moeten worden, is het minimum der straf voor hen op de helft van dat voor den schipper verminderd.

De algemeene uitdrukking „de anderen" in art. 444 omvat allen, die aan de daden van geweld hebben deelgenomen; een passagier bijv., die zich tot deelneming daaraan heeft laten medeslepen, zal evenzoo goed gestraft worden als de bemanning zelve.

In het Ontwerp van den H. R. waren de strafbepalingen anders vastgesteld. Voor daden van roof en geweld was aldaar voor den schipper de doodstraf, voor de equipage tuchthuisstraf van 5 tot 30 jaar en openbare te pronkstelling op het schavot bepaald. Zoo evenwel de daden van geweld vergezeld (of voorafgegaan) werden door doodslag, zware verwonding of verregaande mishandeling (welke beide laatste dus naar het Ontwerp 1875 reeds onder de daden van ge-

weld zijn begrepen), zoo bleef natuurlijk de straf voor den schipper dezelfde, slechts voor de equipage werd zij verzwaard en ook haar trof, zonder de in 't Ontwerp 1875 aangenomen onderscheiding tusschen het al of niet deelnemen aan de daden van geweld, de doodstraf. Deze bepaling was wederom ontleend aan art. 6 der fransche wet van 1825, die hetzelfde vaststelde.

Eene dergelijke bepaling vinden wij ook in het Engelsche Ontwerp van 1844, waarin op den eigenlijken zeeroof deportatie, levenslang of voor niet minder dan 7 jaar, of gevangenis voor niet minder dan 3 jaar is gesteld. Samenloop evenwel van doodslag of doodelijke verwonding met zeeroof wordt met den dood gestraft. 1)

Art. 455. *Hij die voor eigen of vreemde rekening een vaartuig uitrust met de in art.* 443 *omschreven bestemming wordt gestraft met gevangenisstraf van minstens negen maanden en hoogstens twaalf jaren.*

Dezelfde straf, welke in art. 443 tegen den schipper is bedreigd, die het bevel over een roofschip voert, treft krachtens dit artikel hem, die het tot zeeroof bestemde schip heeft

---

1) Art. 889. "Whosoever, with Intent to commit, or at the Time of or immediately before or immediately after committing the crime of Piracy in respect of any Ship or Vessel, shall assault with Intent to murder any Person being on board of or belonging to such Ship or Vessel, or shall stab, cut or wound any such Person, or shall unlawfully do any Act, by which the Life of such Person may be endangered, shall suffer Death." Zie: BAUD. pag. 152.

uitgerust. Of dit voor eigene of voor vreemde rekening is geschied, maakt geen onderscheid. Daar eene zoodanige handeling, ook in de mate der straf, geheel met zeeroof wordt gelijkgesteld, zien wij weder, dat de animus furandi voor onzen wetgever geen essentiale van het misdrijf van zeeroof is geweest. Wel is waar handelt zeker ook hij, die het vaartuig voor vreemde rekening uitrust, met het oogmerk om winst te behalen. Deze winst is evenwel geheel onafhankelijk van de onwettige daden, die naderhand met het schip zullen worden gepleegd; hij zou ze even zoo goed behaald hebben indien hij een vaartuig had uitgerust, dat slechts ter koopvaardij ware bestemd. Echter maakt hij zich door het uitrusten van het schip, natuurlijk eene conditio sine qua non voor de daarop volgende daden van zeeroof, medeplichtig aan deze daden. Waarschijnlijk wegens de zwaarte van het misdrijf is het uitrusten voor vreemde rekening van een roofschip niet aan de gewone regels over medeplichtigheid overgelaten [1]), maar als bijzonder misdrijf met den zeeroof gelijkgesteld.

Het spreekt van zelf, dat bij den uitruster kennis moet aanwezig zijn van de bestemming, die het vaartuig heeft; rust hij het voor eigen rekening uit, zoo geeft hij er ook zelf de bestemming aan en is dit dus duidelijk. Evenzoo echter ook bij den uitruster voor vreemde rekening: verkeert hij in de feitelijke dwaling, een schip ter koopvaardij uit te

---

1) Zie art. 59 Ontw. 1875 en M. v. T. a. h. a.

rusten, dat in wezenlijkheid door den eigenaar voor den zeeroof is bestemd, zoo kan van eene strafbaarheid des uitrusters geen sprake zijn.

Het ontwerp van den Hoogen Raad heeft eene dergelijke bepaling als die van het bovenstaande artikel niet. Aldaar wordt echter in art. 13 bepaald: „De algemeene bepalingen der strafwet omtrent de medeplichtigheid aan misdaad zullen ook op de medeplichtigen aan de misdaden, bij deze wet vermeld van toepassing zijn." In de praktijk zoude dus deze bepaling geheel dezelfde resultaten opleveren als ons art. 445, daar toch hij, die zulk een vaartuig uitrust, volgens art 60 C. P. als medeplichtige aan den zeeroof beschouwd moet worden en dus krachtens art. 59 C. P. met dezelfde straf zoude gestraft worden als de schipper, die het misdrijf feitelijk pleegde. Ook hij, die door een ander zoodanig vaartuig liet uitrusten, zoude op dezelfde wijze als moreele mededader (auctor intellectualis) moeten worden gestraft.

Dezelfde regels over medeplichtigheid aan den zeeroof gelden in de fransche wet van 1825. Eene bepaling toch als van art. 445 vindt men daar niet; daarentegen worden krachtens art 9 de complices aan sommige in die wet voorziene misdrijven gestraft evenals de daders, de complices aan de overige daarin voorziene misdrijven met dezelfde straf als de bemanning. Krachtens uitdrukkelijke verklaring der regeering, aangehaald in de uitgave van DUVERGIER, konden zoodanige complices ook aan vasten wal worden aangetroffen; als voorbeeld werden de reeders aangehaald.

Zoodanige regelen over medeplichtigheid vinden wij ook in het reeds aangehaalde Braziliaansche Wetboek van 1833 (art. 84 sub. 2 [1]) en in het Engelsche Ontwerp van 1844 (art. 886 en 887), welk laatste, gelijk Mr. BAUD [2]) opmerkt, „zeer uitvoerig is, zoowel in de beschrijving der daad als in de herhaaldelijk uitgedrukte vereischte van den strafbaren wil en de bewustheid der verschillende deelnemers [3]).”

Zeer de vraag is het naar onze meening, of niet eene bepaling gelijk die van den Hoogen Raad de voorkeur verdient boven eene bijzondere strafbepaling gelijk in 't Ontwerp 1875. In het laatst geval toch stuit men o. i. op een praktisch bezwaar. Volgens den algemeenen regel toch zal men in het laatste geval ook verplicht zijn de poging tot het in art. 445 bedoelde misdrijf te straffen, wat niet zeer logisch is. Want zoolang niet wezenlijk het schip uitgerust en uitgezeild is en een of meer der in art. 443 bedoelde daden van geweld zijn gepleegd, kan toch van een misdrijf van zeeroof, onder welke algemeene benaming volgens de

---

1) Strafbaar wordt verklaard: „Celui qui résidant dans l'empire, trafiquera avec des pirates connus pour tels ou leur fournira des embarcations, des provisions, des munitions ou quelque autre secours, ou entretiendra avec eux des intelligences, dont le but est de porter préjudice au pays..” Zie: BAUD pag. 149.

2) Pag. 156.

3) „Whosoever shall... furnish any Pirate or Felon upon the seas with any Ammunition, Provision or Stores of any Kind.” Hieronder liet zich, naar wij meenen, ook wel het uitrusten van het vaartuig brengen. In allen gevalle is de navolgende uitdrukking daartoe ruim genoeg: „Whosoever, either on the Land or upon the seas, shall knowingly or wittingly... aid and assist... any Person to do and commit any Piracies, and such Person shall thereupon do or commit any such Piracy.”

Mem. van Toelichting ook het misdrijf van art. 445 te bevatten is, moeielijk sprake zijn. Een dergelijk bezwaar voorkomt men, door het hier bedoelde misdrijf eenvoudig als medeplichtigheid te behandelen. Wel is waar wordt dan volgens art. 60 Ontw. 75 de mate der straf geringer gesteld dan die van art. 443; naar wij meenen zal dit echter minder bezwaar opleveren.

Men zoude ons echter kunnen tegenwerpen, dat eene dergelijke strafbare poging nauwelijks zal voorkomen, omdat het, zoolang nog niet verder gehandeld is, hoogst moeielijk zijn zal, de onwettige bestemming van het vaartuig te bewijzen. Wij antwoorden daarop: waarom dan over 't geheel van die bestemming gesproken? Met de uitrusting is het misdrijf voltooid; ook dan nog zal de bestemming moeielijk te bewijzen zijn. Deze moeielijkheid ware te voorkomen geweest door eene bepaling als in het Engelsche Ontwerp, waar verlangd wordt, dat wezenlijk daden van geweld gepleegd zijn, eene bepaling, die naar 't ons voorkomt, met den aard van het misdrijf van art. 445, dat toch steeds het karakter van medeplichtigheid draagt, ook meer overeenstemt.

Art. 446. *Hij, die voor eigen of voor vreemde rekening middelijk of onmiddellijk medewerkt tot het verhuren, vervrachten of verzekeren van een vaartuig, wetende, dat het de in art. 443 omschreven bestemming heeft, wordt gestraft met gevangenisstraf van hoogstens acht jaren.*

Wij zien, dat in dit artikel iedere soort van medeplichtigheid wordt strafbaar gesteld. Op den eersten oogopslag zoude eene dergelijke bepaling ons verwondering kunnen baren, daar hier handelingen zijn opgenoemd, die op zich zelve met het misdrijf van zeeroof geen de minste overeenkomst hebben. Het verhuren en vervrachten toch heeft steeds een commerciëel doel en men zoude kunnen beweren, dat een met goederen beladen schip over 't geheel slechter aan zijne onwettige bestemming als vrijbuiter zoude kunnen voldoen dan een zoodanig, dat geheel tot krijgszuchtige doeleinden ware ingericht. Dit is evenwel zeker niet het geval; een op laatstgenoemde wijze uitgerust vaartuig toch zoude in onzen tijd, nu een zoo tallooze menigte schepen van alle natiën steeds den oceaan doorkruist, te spoedig in 't oog vallen en welhaast door eenig oorlogschip worden opgebracht. Juist een uiterlijk ter koopvaardij uitgerust vaartuig, wezenlijk goederen inhoudende en daarmede handel drijvende, zoude slechts in staat zijn, wanneer de kans schoon ware, dergelijke handelingen te plegen als in art. 443 omschreven zijn in de hoop, niet ontdekt te worden. Hoogst moeielijk zoude het, daar tegen mogelijke getuigenis der bemanning van het uitgeroofde vaartuig wel zoude gewaakt worden, dan misschien zijn, bewijsmiddelen voor het gepleegde misdrijf te vinden tegen de equipage van een schip, dat van behoorlijke papieren voorzien is en openlijk handel drijft. Vandaar de strenge strafbepaling in art. 446. Ook de verzekering moet, daar de verhindering van den zeeroof eene zaak

van openbare orde is, ten strengste bestraft worden. De verzekeraar toch zoude zich hier eene winst willen toeëigenen met opzicht tot een vaartuig, dat, tot onwettige doeleinden gebezigd, een ongeoorloofd bestaan heeft.

Dergelijke straf bepalingen tegen het begunstigen van den zeeroof zijn reeds zeer oud. Om een enkel voorbeeld aan te halen, verwijzen wij naar een Reces der Hansa van het jaar 1417 [1]), dat het verbod inhoudt, om van zeeroovers iets te koopen. Eene zelfs woordelijk vrij wel met onze artikelen 445 en 446 overeenstemmende bepaling vinden wij in de wetgeving van Genua [2]), waar in het 92e Hoofdstuk van een statuut, dat den naam draagt „Officium Gazariae", het navolgende bepaald is: „Statuimus et ordinamus, decretamus, decernimus et affirmamus quod aliqua persona extranea, vel alia cuiuscumque conditionis, existat non oriunda, non nata in Janua, vel districtu vel in aliqua mundi parte, quae per magistratum Januae distinguatur, non possit, audeat vel praesumat inter dictos confines construere, vel construi facere, vel in mari projicere, vel varare, vel ad hoc dare favorem, consilium vel juvamen, aliquam navem, galeam, etc."

Ook in de wetgeving der Republiek zijn dergelijke verbodsbepalingen opgenomen, zoo bijv. in het Placaet tegen de Zee-Roovers van den 25 Aug. 1611 [3]), dat na verboden

1) Bij PARDESSUS. Collection de lois maritimes antérieures au XVIIIe siècle. Vol II. pag. 462. Geciteerd bij BAUD. pag. 42.

2) PARDESSUS. IV. 518. BAUD. § 14. pag. 71

3) Groot-Placaet-Boeck. I. 970.

te hebben „directelyk ofte indirectelyk eenich part of deel" in „zeeschenderye" te hebben, verder verbiedt aan zeeroovers en hunne medeplichtigen eenigen bijstand te verleenen of „voorders met henluyden, hare Facteurs ofte Fauteurs, eenigen handel, commercie ofte conversatie te houden, drijven ofte doen drijven, in 't meeste noch in 't minste, directelyck ofte indirectelyck, in wat manieren dat het soude mogen syn ofte konnen geschieden."

Ook in andere wetgevingen zijn dan ook dergelijke handelingen ten strengste verboden, zoo in het aangehaalde Braziliaansche Wetboek [1]) alsook in art 886 van het meermalen aangehaalde Engelsche Ontwerp [2]).

Wat de in art. 445 bedreigde straf betreft, zoo zien wij, dat zij geringer gesteld is dan in het voorgaande artikel, de wetgever schijnt ze in dit geval als eene soort van medeplichtigheid aan de in art. 445 bedoelde daden te hebben willen behandelen, daar hij het maximum der straf, in overeenstemming met art. 60, met een derde heeft verminderd. Nog meer speelruimte is aan den rechter gelaten, door het minimum in vergelijking lager, namelijk op het minimum der gevangenisstraf in 't algemeen: zes dagen, te stellen.

1) Art. 84 No. 2. Zie noot 1) op blz. 42.

2) „Whosoever shall any wise trade with any Pirate, by Truck, Barter, Exchange or in any other manner, or shall furnish any Pirate or Felon upon the seas with any Ammunition, Provision, or Stores of any Kind, or shall fit out any Ship or Vessel, knowingly and with Design to trade with or supply or correspond with any Pirate or Felon on the Seas, knowing him to be guilty of any Act of Piracy or Felony" enz. wordt als medeplichtig aan zeeroof met dezelfde straf gestraft als de zeeroovers zelf.

Art. 447. *Hij, die een Nederlandsch vaartuig opzettelijk in de macht van zeeroovers brengt, wordt gestraft:*

indien hij de schipper is, met gevangenisstraf van minstens negen maanden en hoogstens twaalf jaren;

in alle andere gevallen met gevangenisstraf van hoogstens negen jaren.

De straf, op het hier bedoelde misdrijf gesteld, is dezelfde als die van art. 443, en met recht. Dezelfde bedoeling toch heeft hij, die zich opzettelijk verhuurt op een tot zeeroof bestemd vaartuig, en hij, die een vaartuig in handen van zeeroovers overlevert; zijn oogmerk is ontegenzeggelijk een deelgenoot te worden dier rooversbende. Op het lot van het vaartuig en de bemanning slaat hij verder geen acht, hoewel deze daardoor in het grootste gevaar geraken. Om die reden is dan ook, gelijk de Mem. van Toel. a. h. a verklaart, de straf van den schipper gelijkgesteld met die van menschenroof van art. 305 Ontwerp 1875.

Nederlandsch vaartuig.

Door deze uitdrukking worden wij er op opmerkzaam gemaakt, dat dit artikel slechts eene beperkte strekking heeft. Wij hebben hier te doen met een speciaal door den Nederlandschen wetgever aangenomen misdrijf van zeeroof, dat in het volkenrecht onbekend is. De bewering der Mem. van Toel., dat in al de behandelde artikelen „het misdrijf van zeeroof bepaald wordt tot die handelingen, welke algemeen in het volkenrecht als zeeroof zijn aan te merken" gaat dus

hier evenmin op als in het geval van art. 443, dat wij op blz. 26 vgg. behandelden. Bij geen enkelen schrijver toch, die op het gebied van het volkenrecht autoriteit bezit, vinden wij de hier bedoelde handeling onder zeeroof gerangschikt.

Ware zulks wel het geval, dan behoefde men de strafbepaling niet te beperken tot het geval, dat een Nederlandsch schip wordt overgeleverd, want dan ware ieder, van welke natie ook, die een zoodanig misdrijf pleegde met een vaartuig van zijnen staat, voor elk gerechtshof daarvoor verantwoordelijk.

Dezelfde strafbepaling als in het hier behandelde artikel treffen wij ook aan in art. 10 van het Ontwerp van den Hoogen Raad [1]). Alleen is dit art 10 uitgebreider dan het onze, omdat daarin ook .melding wordt gemaakt van het

---

1) "Met dezelfde straffen, als in het vorige artikel zijn bedreigd en met gelijke onderscheiding, als in dat artikel staat uitgedrukt, zal gestraft worden al wie, behoorende tot de equipage van een Nederlandsch schip of zeevaartuig, hetzelve aan den vijand of aan zeeroovers verraderlijk overlevert."

Het vorige artikel (9) luidt aldus: "Al wie, behoorende tot de equipage van een Nederlandsch zeeschip of zeevaartuig, zich daarvan door list of geweld meester maakt, zal gestraft worden en wel de bevelhebber met de straf des doods, de andere leden der equipage met tuchthuisstraf gedurende den tijd van niet minder dan vijf en niet meer dan dertig jaren, voorafgegaan door openbare tepronkstelling van den veroordeelde op een schavot gedurende den tijd en op eene der wijze bij de algemeene wet uitgedrukt

Indien de misdaad, in dit artikel vermeld, is voorafgegaan of vergezeld door moord of moedwilligen doodslag, zware verwonding of verregaande mishandeling, zullen al de leden der equipage, welke zich aan die misdaad hebben schuldig gemaakt, zonder onderscheid met den dood worden gestraft."

De hier bedreigde straffen zijn juist dezelfde als die, welke op den eigenlijken zeeroof zijn gesteld.

overleveren aan den vijand; eene dergelijke handeling valt, gelijk ook in de Mem. van Toel. wordt opgemerkt, volgens het Ontwerp van 1875 onder eene andere rubriek van strafbare handelingen. Het genoemde artikel in het O. van den H. R. is wel ontleend aan de fransche wet van 1825, die in art. 4 N⁰. 2 als zeeroover aanmerkte: „Tout individu, faisant partie de l'équipage d'un navire ou bâtiment de mer français qui le livrerait à des pirates ou à l'ennemi."

Ook in het meervermelde Engelsche Ontwerp wordt het overleveren van een vaartuig aan zeeroovers met zeeroof gelijk gesteld. [1])

De Heer BAUD [2]) is van meening, dat eene dergelijke handeling als de in art. 447 bedoelde, zeer ten onrechte onder het begrip van zeeroof wordt gebracht. Wel is waar geeft hij toe, dat daaruit zeeroof „bijna onvermijdelijk zal voortspruiten, maar het dunkt hem onjuist en onredelijk, eene daad met den naam van zeerooverij te bestempelen, alleen uit hoofde van het doel, dat de wetgever zich voorstelt." Laatstgenoemde opmerking past in zoover alleen op de fransche wet, omdat deze eene dergelijke handeling bepaald „zeeroof" noemt. In ons Ontwerp wordt deze naam

1) „Whosoever, being the Commander or Master of any Ship, or being a Seaman or Mariner, shall, in any Place where the Admiral hath Jurisdiction, betray his Trust and turn Pirate, Enemy or Rebel, and shall with such piratical, hostile, or rebellious Intention, run away with his or their Ship or Ships, or any Barge, Boat, Ordnance, Ammunition, Goods or Merchandise, or yield them up voluntary to any Pirate, Enemy or Rebel . . . shall be deemed to be guilty of Piracy."

2) Pag. 144 vgg.

daarvoor niet gebruikt, hoewel uit de Memorie van Toelichting blijkt, dat de Nederlandsche wetgeger ze wel als zeeroof heeft opgevat. Onzes inziens evenwel bestaat er geen logisch noch juridisch bezwaar, om eene dergelijke handeling onder bet begrip van zeeroof te brengen. Deze toch *kan* niet alleen, maar *moet* daaruit onvermijdelijk voortspruiten; tot het misdrijf wordt immers verlangd, dat het schip aan de zeeroovers worde overgeleverd en de in bezitneming van het vaartuig door laatstgenoemde levert, naar wij meenen, per se reeds het feit van zeeroof op. Het „geweld" toch, dat in het begrip van zeeroof wordt gevorderd, moet in zijn ruimsten zin genomen worden; ook wanneer de equipage, door overmacht gedwongen, zich zonder tegenstand te bieden aan de zeeschuimers overgeeft, zal men zeggen moeten, dat hier eene daad van geweld is gepleegd.

Het hierboven behandelde art. 447 sluit volgens de Mem. van Toel. de rij der misdrijven, die door den Nederlandschen wetgever als zeeroof zijn opgevat. Eene nadere beschouwing der vreemde strafwetgevingen en Ontwerpen, ook van het Ontwerp van den Hoogen Raad, zoude ons doen zien, dat daarin nog velerlei bepalingen voorkomen, krachtens welke andere, niet door ons behandelde daden onder het begrip van zeeroof worden gebracht. Eene dergelijke beschouwing, die men nauwelijks als een commentaar op de artikelen van het Ontwerp van 1875 zoude kunnen aanmerken, lag evenwel buiten de grenzen onzer verhandeling.

STELLINGEN.

STELLINGEN.

I.

In l. 4 § 19 D. de usurp et usucap. 41. 3 leze men in de plaats van „si consumti sint" „si non summisit."

II.

Ten onrechte wordt in den laatsten tijd door velen aangedrongen op eene wijziging der wettelijke bepalingen omtrent het huwelijk.

III.

Weigering van de vrouw om haren man in eene nieuwe woonplaats te volgen, is als kwaadwillige verlating en dus als eene reden tot echtscheiding aan te merken.

IV.

De termijn van vijf jaren, bepaald voor het recht van wederinkoop (art. 1556 B. W.) mag, na verloopen te zijn, niet weder verlengd worden.

V.

De actio Pauliana van a.a. 776, 777 W. v. K. kan niet alleen door den curator, maar ook door de schuldeischers worden ingesteld.

VI.

Een door failissement van den betrokkene voor vervallen gehouden wissel is nog vatbaar voor endossement.

VII.

De veroordeeling in de kosten van het burgerlijk proces geschiedt door den rechter ambtshalve.

VIII.

Feitelijk verzet tegen een openbaar ambtenaar, die de grenzen zijner bevoegdheid overschrijdt, is geen rebellie.

IX.

De bewering, vervat in de Memorie van Toelichting op het Ontwerp van Strafregt, dat in de artikelen 443—447 „het misdrijf van zeeroof bepaald wordt tot die handelingen welke algemeen in het volkenregt als zeeroof zijn aan te merken" is onjuist.

X.

Beter ware het geweest, in het Ontwerp van Strafregt art. 445 achterwege te laten.

XI.

Vervolging van een der daders of medeplichtigen aan een misdrijf stuit de verjaring ook ten aanzien van de overigen.

XII.

Ten onrechte wordt door sommigen beweerd, dat de Tweede Kamer niet het recht heeft, haar gevoelen in eene gemotiveerde motie van orde uit te spreken.

XIII.

Eene beperking van het aan den Koning in art. 56 al. 1 der Grondwet toegekende recht is niet wenschelijk.

XIV.

Kundigheden, hetzij door natuurlijken aanleg verkregen, hetzij door onderwijs en oefening verworven, zijn geen kapitaal.

XV.

Slechts door aanwakkering van het moreel gevoel kan, in verband met materieële hulpmiddelen, in het lot der lagere standen eene duurzame verbetering worden gebracht.

XVI.

Met recht zegt von Ihering (Geist des Röm. Rechts. III 1e Abth. p. 317) „Rechte sind rechtlich geschützte Interessen.

